

פניני הפרשה

כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם (ל, יג)

רבנו האלשיך הקדוש זי"ע מבאר הפסוק כאשר תבוא למנות ראש ומנהיג לבני ישראל, תמנה רק את זה שמוכן לתת את עצמו ככופר נפש ולמסור נפשו בעד כלל ישראל. ועוד אפשר לרמוז, **כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'** מַחְצִית הַשָּׁקֶל תְּרוּמָה וְגו' מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה, בראשי תיבות של **עֶשְׂרִים שָׁנָה** וְמַעְלָה יוצא המילה **עשו**. בסופי תיבות מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה - יוצא אותיות המילה **המן**, רמז שבזכות מַחְצִית הַשָּׁקֶל שנתנו ישראל ניצלו מעשו והמן, ועל ידי מַחְצִית הַשָּׁקֶל שאנחנו נותנים, כך ננצל מאותם רשעים שעומדים עלינו לכולתנו, והקב"ה מצילנו מידם, אמן.

מכל צד צדקה

וְנָתַנוּ אִישׁ כְּכֹפֶר נַפְשׁוֹ - וְנָתַנוּ נִקְרָאת גַּם בְּהִיפּוֹךְ מהסוף להתחלה ויצא ונתנו לרמוז לנו הנותן מקבל כספו בחזרה. היינו שהנותן לטובתו נותן. ודומה לזה הנותן צדקה מקבל חזרה את כספו. אם ניקח את המילה **צדקה** ונקרא אותה מהסוף להתחלה: יצא לנו **הקדצ**. אם נעשה אותה באותיות **א"ת ב"ש** יצא לנו **ה כנגד צ, ק כנגד ד, ד כנגד ק, צ כנגד ה**. יצא **"צדקה"** דהיינו הנותן צדקה לעצמו נותן.

האייל כנגד העגל

חז"ל אמרו שצפה אברהם אבינו ע"ה ברוח קודשו שיעשו בני ישראל את העגל, ובמעמד העקידה אמר, אז יראה ה' יתברך את זכות העקידה שעקד את יצחק בנו על הר המוריה, בכדי לעשות רצונו יתברך וירחם עליהם בזכות זה. על כך שמעתי פירוש מתוק ממו"ר ועט"ר הגאון רבי **שמעון גבאי זצ"ל** שדברי חז"ל רמוזים בפסוק: **וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר נִאֲחָז בְּסִבְבֵּי בְּקִרְיָנוּ** (בראשית כב, יג), המילה אַחֵר הכוונה האותיות שאַחֵר המילה נִאֲחָז יצא נ- ס עולה בגימטריא 60, א-ב, ח-ט ז-ח יצא המילה **בטח** אחר האותיות **סבד** יצא ס- ע, ב-ג, כ-ל, יצא **עגל**, נסכם: ששים ריבוא בַטַח בעגל.

אור התורה מסוה בפני הצדיק

וַיִּתֵּן עַל פְּנֵי מִסּוּהָ (ד, לד) - נראה לי כי שם **י'הו"ה** האיר על פני משה, וישראל אחר החטא לא יכלו לסבול האורות שעל פניו, לכן צְמַצְמַם משה את האורות ע"י שנתן מסוה, וכיסה רק ב' אותיות את אותיות י"ה שהם עליונות מאד, אולם אותיות וי"ה השאיר על פניו שיאירו. והיינו: **וַיִּתֵּן עַל פְּנֵי מִסּוּהָ**, אותיות **מס** **וה**, הניח משה כיסוי על ב' אותיות י"ה שעל פניו ואותיות וי"ה השאיר שיאירו בו, ואת אותיות י"ה כיסה עם אותיות מ"ס, לרמוז שיעשו תשובה על מה שהסי"מ הרשע הסיטם ובאשמתו אינם יכולים לסבול אורות שם י'הו"ה בשלמותו המאירות על פניו. (מרכבות ארגמן)

מיתוק הדינים • תהילים

שמעתי פירוש נפלא מראש ישיבת תפארת למשה, הרה"ג ר' יוסף חיים גבאי שליט"א על הפסוק בתהלים: **מִי יַמְלֵל**

גְבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ (קו, ה) יַמְלֵל, מלשון למלול מלילות, דהיינו לפזר ולפורר כדי למתק גבורות, עניינים ודינים קשים. העצה הטובה לפזר ולהמתיק את הדינים של האדם - **יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ**, דהיינו, יאמר תהלים. שפתיים ישק.

הקמצן והעני

גביר קמצן סגר את דלתו בפני עני פושט יד. פנה העני אל משרת הבית ואמר לו: "אמור נא לאדונך, שאם לא יתנני להיכנס אשלח אליו את גיסי, ואותו יכניס גם יכניס לביתו". לשמע דיבורים נמרצים אלה נבהל הגביר ושלח מיד להביא לפניו את העני. "מי הוא גיסך זה", שאל בחרדת סקרנות. אמר לו העני "קודם תן צדקה ואומר לך" נתן לו הגביר ביד רחבה. הסביר לו העני: "שתי בנות היו לחותני, אחת לקחתי אני לאשה, ואת השניה לקח מלאך המות. הוה אומר, שמלאך המוות הוא גיסי..."

עבודת המידות

כִּי תִשָּׂא (ל, יא) - ראשי תיבות של מידות שאדם צריך להשתלם בהם ועל ידי זה ירום ויתנשא:

כ	כנות ואמת, "אמת קנה ואל תמכר".
י	יראת שמים, "ויראת מאלוהיך אני ה'".
ת	תמימות, "תמים תהיה עם ה' אלהיך".
ש	שמחה, "ושמחת בחגיך וכו' והיית אך שמח".
א	אהבת ה', "ואהבת את ה' אלהיך".

כל השפע מהשבת

וְשִׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת (לא, טו)

שמעתי דבר נפלא מהגאון המקובל רבי בניהו שמואלי שליט"א, וזה לשונו: ידוע שהשבת נותנת שפע לכל ימי השבוע, והשומר את השבת זוכה לשפע. וגם כל העולם ניזון מהשפע של השבת שלנו, אומר הזהר הקדוש: השפע שבא מן השמים יורד תחילה לתוך בית המקדש ומשם לתוך ירושלים ומשם לארץ ישראל, ומשם לכל העולם כולו. אבל לדאבון לב, אין לנו היום מקדש, אז כל השפע שיוורד מהשמים הולך לגוים, ואנו ישראל מקבלים "פירוורים" מהשפע, ולכן אומר הזהר, השפע הזה נקרא **מזון** שעולה בגימטריא 103, וזה רמוז בתפילות האבות, אברהם אבינו התפלל במקום בית המקדש שזה הר המוריה, הר בגימטריא 205, עם הכולל יצא 206, פעמיים **מזון**, יצחק התפלל בשדה שזה עולה למנין בגימטריא 309, שלש פעמים **מזון**, יעקב התפלל בבית אל, **בית** עולה בגימטריא 412, ארבע פעמים **מזון**, משה עשה תפילה כדי להיכנס לארץ ישראל - **תפלה** עולה בגימטריא 515, חמש פעמים **מזון**, אם נקח את ראשי תיבות של המקומות שהאבות הקדושים התפללו, אברהם **בהר** המוריה- **ה**, יצחק התפלל **בשדה**- **ש**, יעקב התפלל **בבית** אל- **ב**, משה התפלל **תפלה**, **ת** יצא דבר פלא, **השבת**, וזאת כוונת הזהר הקדוש, שהשבת נותנת שפע לכל העולם.

תורה מסיני

וְאַחֲרֵי כֵן נִגְשׂוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְוֶם אֶת כָּל אִשְׁרֵי דָבָר יְהוָה אֲתוֹ בְּהַר סִינַי (לד, לב) - הנה בש"ס הבבלי יש 2683 דפים, את הדף הראשון אין מונים כי פותח בדף ב', כגון: למסכת ברכות יש 64 דפים, אולם בפועל לומד רק 63 דפים כי הראשון הוא דף ב', ולכן אם נמנה רק מספר הדפים שלומדים ימצאו 2683. ונראה לרמזו "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְוֶם אֶת כָּל אִשְׁרֵי דָבָר יְהוָה אֲתוֹ בְּהַר סִינַי" בגימטריא בדיוק 2683 כמספר דפי הש"ס, לרמזו שכל התלמוד דיבר ה' בהר סיני. ועור רמז לזה מהכתוב: "וַיֹּאמֶר ה' מַסִּינִי בֵּא וְכוּ' מִיִּמִינִי אֵשׁ דָּת לְמוֹ" (דברים לג, ב), "דַּת לְמוֹ" אותיות "תלמוד", גם אותו נתן לנו ה' בסיני. ר' מאיר אליהו שליט"א

הצדיק הנסתר ♦ סיפור ליל שבת

בליל שבת בחורף תר"פ (1919), הסבו יהודי תאפילת במרוקו לסעודה, כאשר עתידם לוטה בערפל גזירתו של המושל המוסלמי מולאי מוחמד להוציא להורג את יהודי המחוז באשמת שווא של שיתוף פעולה עם הצרפתים - ריחפה מעל כולם. דברי התחוננים וגם השלמונים של ראשי הקהילה היהודית לא ביטלו את הגזירה, שמועד ביצוע לא נודע. עטרת ראשו מרן הרב **דוד אביחצירא** הי"ד יצא מחדרו לסעודת השבת, לבוש בגדי חול שחורים. הוא מיהר לסיים את סעודתו, והסתגר בעליית גגו עם תלמידו, שם עסקו בכוונותיה של קריאת שמע לפי כתבי הארי ז"ל, עד שעלה עמוד השחר. בשחרית נכנס רבי דוד לבית מדרשו, עדיין לבוש שחורים, לתדהמת המתפללים שהורגלו לראותו בשבת כמלאך לבן. בטרם הסתיימה התפילה פרש לחדרו. לאחר כמה שעות הקיפו מאות חייליו של מולאי מוחמד את רחובות העיירה. עם השלמת הכיתור, ניתנה פקודה לכל היהודים להתקבץ במרכז העיירה. מראה הקלגסים המכתרים את העיירה החריד את ראשי הבתים, שהחלו לאסוף את משפחותיהם בדרך לגיא ההריגה. גברים, נשים וטף צעדו לעבר הכיכר בוכים ומייחלים שיתגלו רחמי שמיים. העריץ הגיע לכיכר העיר מוקף בשומרי ראשו. הוא חיך כאשר ראה את כל היהודים מובלים כצאן לטבח. כאשר שאל את ראשי העדה היכן רבם, נענה שהם לא רצו להפסיקו מלימודו הקדוש. פלוגת חיילים נשלחה לבית עטרת ראשו רבי דוד, ומצאה אותו מסיים ח"י פרקי משניות במשפט "עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות". רבי דוד צעד לכיכר עם משמשו. כאשר עבר על פני בני קהילתו, החרדים לגורלם, נשמטה נעלו, והוא אמר: "זה סימן שפטירתי מן העולם תהיה כפרה על כל ישראל". מולאי מוחמד ימ"ש הביט בשנאה בדמותו התמירה של הרב, ושאל: "מדוע אתה כותב מכתבים לנוצרים הכופרים ומזרז אותם לשוב לתאפילת?" "חלילה שאעשה כן", ענה רבי דוד. עמידתו הבוטחת של מנהיג היהודים הוציאה את המושל משיווי משקלו. הוא ציווה להוציאו להורג עם שני פרנסי העיר, רבי יצחק בן שמחון ובנו דוד. המורדים לקחו את השלשה והובילו אותם למקום ההוצאה להורג. זעקת יהודי העיירה עלתה השמימה. הם ניצבו והביטו בדמותו של רבי דוד ההולכת

ומתרחקת מהם. בחצר המפקדה הוצב תותח. שלושתם הוצבו מעל לועו, רבי דוד בראשם. קול רעש גדול נשמע... יועציו של מולאי טענו באזניו כי מאחר שנטל את חיי מנהיג היהודים, השקול כנגד כולם, עליו לוותר על רציחת שאר היהודים. הם הוסיפו שישתלם לו יותר לגזור עליהם גזירת ממון. מולאי הסכים לשחרר את התושבים היהודים, תמורת כופר נפש. יהודי העיירה אמנם זכו בחייהם, אבל כאבו מאוד את רציחתו האכזרית של עטרת ראשם. אחד מהם התפרץ בזעם לפני המורדים, נתפס והוצא להורג. פורסמה הוראה שאסור ליהודים לקונן על מותו של רבי דוד ושמי שיעשה כן - דמו בראשו. יהודי תאפילת לא יכלו לערוך למנהיגם לוויה המונית, בגלל האיסור לקונן. לוויה הצנועה שנערכה הגיעו מרגלים, כדי לוודא שאף יהודי לא נותן את קולו בבכי. בשאר ערי מרוקו ובארצות צפון אפריקה התקבלה הבשורה הנוראה, והצער והקינה היו לנחלת הכלל. כולם ביכו את מותו הטרגי של רבי דוד, וגדולי התורה קוננו עליו. הגדיל להתאבל עליו אחיו הצעיר, כ"ק מרן רבנו ישראל אביחצירא, המכונה 'הבבא סאלי', אשר קונן: "הנה לשלום מר לי מר / כי מה אענה ומה אומר / וליבי המרמר / ובשרי כחש וסמר / על גדול המשפחה צדיק כתמר...". הגה"ק 'הבבא סאלי' מיאן להתנחם על אחיו ונהג אבלות מעבר לשנה הנהוגה. לאחר שבע שנים בדיוק, ביום ההילולא, חלם חלום. בחלום טבל במקווה של סבו מרן האביר יעקב. לפתע נפתחו השמיים. ממעל ירדו שבעת רועי ישראל בדמות מנורת אש בזהירות ונבלעו בבית המדרש. מיד אחריהם הופיעה דמותו המאירה של רבי דוד. הבבא סאלי רצה להיכנס עמו להיכל ואחיו עצר בעדו: "אינך יכול להכנס, מפני שאתה שרוי עדיין בעולם החיים, אך אני מתיר לך לשבת סמוך לפתח ולומר עימנו תיקון חצות". לאחר מכן הוסיף: "דע לך, אחי, שיש לי צער גדול מכך שאתה מוסיף להתאבל עליי. הלוא כל הצער שהיה לי לא ארך יותר משנייה אחת. תכף העלו אותי למחיצתי בעולמות העליונים, למקום שאיני יכול לפרט לך את גודל מעלתו ועוצם התענוגים שבו. ואם ברצונך לגרום לי קורת רוח, הפסק להתאבל!". הבבא סאלי התעורר מחלומו. לאחר שהתפלל שחרית, ערך התרת נדרים למנהיג האבלות שקיבל על עצמו. הוא סיפר ברבים את דבר החלום, ואותו יום נקבע ליום משתה ושמחה לכבוד נשמת הקדוש, מרן עטרת ראשו רבי דוד אביחצירא זצוקלה"ה, הי"ד.

פתגם השבוע:
השקרן גרוע מן הגנב,
משום שהגנב גונב מממונך,
ואילו השקרן את דעתך...

ד"ת לעילוי נשמת המנורה הטהורה,
מו"ר הגאון רבי
שמעון גבאי
 בן רחל זצ"ל